

SOCIAL PEJLING

En metode til forebyggelse af risikoadfærd og kriminalitet

Social Pejling i 6.klasse i Norrdjurs

Egne forestillinger og andres forventninger påvirker vores handlinger!

Om Risikoadfærd, Social Pejling og Ringstedforsøget

I de seneste år er det blevet tydeligt, at menneskers risikoadfærd ikke bare skyldes manglende viden, sociale problemer, dårlig opdragelse, aggressiv personlighed eller andre individuelle problemer.

Risikoadfærd er i høj grad et socialt fænomen: Mennesker er tilbøjelige til at "glemme" viden, værdier og holdninger, for ikke at afvige for meget fra andre.

Den enkelte søger ofte at leve op til andres forventninger, for på den måde at opnå anerkendelse, respekt, kærlighed og trykthed. Dette er en helt naturlig menneskelig reaktion.

Forestillinger om andres forventninger har en tendens til at være præget af sociale overdrivelser, som kan blive til såkaldte flertalsmisforståelser, når tilstrækkeligt mange tror på de sociale overdrivelser.

Mange tror, at andre er mere risikovillige, end både de selv og andre rent faktisk er – og de søger at leve op til det, de tror, er den normale adfærd.

Resultatet bliver, at vi får en mere risikobetonet dagligdag, end hvis vores pejling af andres forventninger og holdninger (social pejling) var baseret på facts i stedet for forestillinger.

"Ringstedforsøget" (www.ringstedprojektet.dk), der blev gennemført i perioden fra 2001-2004 for 11-24 årige i Ringsted, var et forebyggelsesforsøg, som bl.a. arbejdede med metoden social pejling.

Forsøget viste fx at fokus på social pejling giver bedre forebyggelsesresultater end det traditionelle fokus på viden og holdninger – fx oplysningskampagner.

Det viste, at elever i femte og sjette klasse, som i et fire-leksions undervisningsforløb blev konfronteret med deres egne sociale overdrivelser og fik lov at diskutere årsagerne til disse, senere udviklede væsentligt mindre risikoadfærd end andre børn på deres alder.

Ét år efter forsøget var forsøgsgruppens alkoholforbrug således 39 procent mindre, deres rygning 38 procent mindre og deres straffelovskriminalitet ca. 50 procent mindre end sammenligningsgruppen, som ikke havde haft undervisningsforløbet.

Ligeledes kunne man konkludere, at en nedgang i sociale overdrivelser medfører at omfanget og hyppigheden af andre forskellige former for risikoadfærd også mindskes (*Kilde: Videncenter for Social Pejling*).

Risikoadfærd

Er adfærd, der umiddelbart eller på længere sigt kan medføre skader på en selv eller andre, fx brug af tobak og alkohol, usund kost, kriminalitet, aggressiv trafikadfærd og mobning.

Social overdrivelse

Sociale overdrivelser har den konsekvens, at man tror, at der er flere, der mener eller gør bestemte ting, end det faktisk er tilfældet. Kendskabet til hinanden har dog indflydelse på størrelsen af overdrivelserne.

Flertalsmisforståelse

Flertalsmisforståelserne opstår, når man tror, at det er de fleste, der mener eller gør bestemte ting, men i virkeligheden er det kun de færreste, der mener eller gør det. Den fysiske afstand mellem mennesker har indflydelse på graden af misforståelserne.

Social pejling i 6.klasse i Norddjurs

I siden starten af 2008 har projektet været gennemført på de fleste af de Norddjurske folkeskoler.

Projektet er en videreudvikling af "Ringstedforsøget", som udover arbejdet med sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser har til formål at understøtte elevernes trivsel og udvikling samt øge klassernes sociale kapital.

Spørgeskema

3-4 uger før selve klasseforløbet bliver eleverne sat til at udfylde et Net-spørgeskema (gennemføres klassevis i skolernes IT-lokale), eller et spørgeskema manuelt i klassen. Desuden skal eleverne få 9 klasserne på skolen til at svare på et spørgsmål om rygning.

Spørgeskemaet tager afsæt i den enkelte elevs forestilling om unges rygevaner, men kunne for den sags skyld også handle om fx mobning eller butikstyveri.

Besvarelserne, som bliver omdannet til "lagkager" el. søjler, indgår i klasseforløbet.

Klasseforløb

Med udgangspunkt i resultatet af elevernes besvarelse af spørgeskemaet, gennemføres et fire-timers klasseforløb, hvor eleverne bl.a. arbejder med forholdet mellem forestillinger og faktiske forhold.

Forløbet foregår i grupper, og munder ud i udarbejdelse af en såkaldt klassekontrakt, hvor der bl.a. fokuseres på at undgå sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser.

Forløbet styres af 1-2 instruktører og har klasselæreren som medvirkende, så klassen senere kan arbejde videre med forløbets resultater.

Forældremøde

Indenfor 1 uge efter klasseforløbet (Helst samme aften) holdes et forældremøde for at give forældrene indblik i metoden, social pejling, samt begreberne sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser.

Derved bliver der mulighed for efterfølgende at tale med egne børn om forløbet, hvilket har vist sig at forstærke den positive forebyggende virkning af social pejling.

Fremtidigt perspektiv

Projektet satser på at nå samtlige skoler i løbet af skoleåret. Målet er således at gennemføre forløb i ca. 20-22 klasser hvert år, samt at gennemføre forløbet for de specialenheder på skolerne, der har børn i samme aldersgruppe.

På sigt er det intentionen, at social pejling bliver en del af Norddjurs Kommunes forebyggende strategi, ikke kun for alle elever i 6. klasse, men også for de ældre elever.

Instruktørgruppen

Har særligt kendskab til metoden, social pejling, og består af ungdomskonsulenter, politifolk og ansatte på klub-området.

Samarbejdspartnere

Ungnorddjurs
SSP Norddjurs
Østjyllands Politi - forebyggelse
Sundhedsafdelingen
Skole- og dagtilbudsområdet

Overordnet projektledelse

SSP lokalrådet i Norddjurs, som bl.a. består af skole- og dagtilbudschefen, socialchefen, ungdomsskolelederen, SSP-koordinatoren og lokalpolitiet.

Daglig projektledelse

Projektleder Allan Aarslev - Østjyllands Politi - apa005@politi.dk

Projektkoordinator Keld Kristensen - Norddjurs SSP - keldkristensen@ungnorddjurs.dk

